

ΙΛΙΑΔΑ

Η ΑΣΠΙΔΑ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

ΡΑΨΩΔΙΑ Σ 478-616

Η περιγραφή της ασπίδας του Αχιλλέα είναι μια σημαντική στιγμή στην Ιλιάδα και προσφέρει βαθιά αναστοχαστική διάσταση σχετικά με τη ζωή και τον πόλεμο. Η τέχνη του Ηφαίστου και οι σκηνές που απεικονίζει η ασπίδα καταδεικνύουν τη σύνθεση της ανθρώπινης εμπειρίας, προσφέροντας μια εικόνα του κόσμου που ισορροπεί μεταξύ της βίας και της ειρήνης.

Η «Ασπίδα του Αχιλλέα» είναι η ασπίδα που χρησιμοποίησε ο Αχιλλέας για να πολεμήσει τον Έκτορα, και περιγράφεται στην Ιλιάδα του Ομήρου (ραψωδία Σ', στίχους 478-608). Στο έπος, ο Αχιλλέας έχει χάσει την πανοπλία του μετά τον δανεισμό της στον σύντροφό του, τον Πάτροκλο. Ο Πάτροκλος έχει σκοτωθεί στη μάχη από τον Έκτορα, ο οποίος πήρε τα όπλα του ως λάφυρα. Η μητέρα του Αχιλλέα, η Θέτις, ζητάει από τον θεό Ήφαιστο να σφυρηλατήσει μια καινούργια πανοπλία για τον γιο της.

Ο Όμηρος δίνει μια λεπτομερή περιγραφή των εικόνων που κοσμούν τη νέα ασπίδα, έργο του Ηφαίστου. Ξεκινώντας από το κέντρο της ασπίδας κινείται προς τα έξω, από κύκλο σε κύκλο, και η ασπίδα περιγράφεται ως εξής:

1. Η γη, ο ουρανός και θάλασσα, ο ήλιος, το φεγγάρι και οι αστερισμοί (484-89)^[3]
2. "Δύο όμορφες πόλεις γεμάτες από ανθρώπους": στη μία, ένας γάμος και μια δίκη λαμβάνουν μέρος (490-508), ενώ η άλλη, πολιορκείται από δύο στρατούς, όπου η ασπίδα δείχνει μια ενέδρα και μια μάχη (509 - 540) .
3. Ένα πεδίο που επανακαλλιεργείται για τρίτη φορά (541-549).

4. Την ιδιοκτησία ενός βασιλιά, όπου η συγκομιδή του αποκομίζεται (550-560).
5. Ένα αμπέλι που άνθρωποι μαζεύουν σταφύλια (561-572).
6. Μια «αγέλη κερασφόρων ζώων με ίσια κέρατα». Ο ταύρος που είναι μπροστά έχει δεχθεί επίθεση από ένα ζευγάρι άγρια λιοντάρια και οι βοσκοί με τα σκυλιά τους, προσπαθούν να τα διώξουν μακριά (573-586).
7. Μια εικόνα από μια φάρμα προβάτων (587-589).
8. Μία σκηνή χορού, όπου νέοι άνδρες και γυναίκες χορεύουν (590-607).
9. Το μεγάλο ρεύμα του Ωκεανού (607-608).^[4]

Η ασπίδα του Αχιλλέα μπορεί να διαβαστεί με ποικίλους διαφορετικούς τρόπους. Μια ερμηνεία είναι, ότι η ασπίδα είναι απλώς μια φυσική ενθυλάκωση όλου του κόσμου. Τα στρώματα της ασπίδας είναι μια σειρά από αντιθέσεις – δηλαδή ο πόλεμος και η ειρήνη, η εργασία και η γιορτή, αν και η απεικόνιση ενός φόνου στην πόλη σε ειρήνη δείχνει ότι ο άνθρωπος ποτέ δεν είναι πλήρως απαλλαγμένος από συγκρούσεις. Ο Βόλφγκανγκ Σάντεβαλντ, ένας Γερμανός συγγραφέας, ισχυρίζεται ότι αυτές οι τεμνόμενες αντιθέσεις δείχνουν τις βασικές μορφές μιας πολιτισμένης και ουσιαστικά ομαλής ζωής.^[5] Αυτή η αντίθεση, επίσης, θεωρείται ως ένας τρόπος για να μας κάνει "να δούμε τον πόλεμο σε σχέση με την ειρήνη."^[6] Η περιγραφή της ασπίδας σβήνει μεταξύ της μάχης για το σώμα του Πάτροκλου και της

εισόδου του Αχιλλέα ξανά στη μάχη, η οποία είναι και ένα από τα πιο αιματηρά μέρη του έπους. Κατά συνέπεια, η ασπίδα θα μπορούσε να μεταφραστεί ως μία «ανάπαυση πριν από έναν επικείμενο κατακλυσμό», που χρησιμοποιείται για να τονίσει την σκληρότητα της βίας κατά τη διάρκεια του Τρωικού Πολέμου. Θα μπορούσε επίσης να μεταφραστεί ως μια υπενθύμιση για τον αναγνώστη για το τι θα χαθεί αν η Τροία τελικά πέσει.

